

פ ר ט י נ ל מ ס י ל / 3

מלידת הועדה לעניני נשים
שהתקיימה ביום ג' ל" שבט תשי"א (6.2.51)
בשעה 9.30

=====

נוכחו: חברי ועדה:

- ז. וורהפטיג - היו"ר
- י. ספיר
- ע. פרי
- י. בן-צבי
- ד. שרי
- ש. סרלין
- א. גולדוואס (מ"מ מר. ב. מינץ)

חטרו חברי ועדה:

- ב. מינץ
- י. גורי
- ב. ילין-סור
- ת. טובי
- ד. הכהן
- א. כהן
- א. שפסל
- ס. אלדין-זעבי
- מ. סנה

סיכום עניני המשטרה.

טדר-היום:

אני מבקש להעביר בקשה למשרד הפנים לקבל מהם
מפה עם מקירה על המועצות האזוריות.

י. ספיר:

היו"ר ז. וורהפטיג: אנו עובדים לקליטת סיכום עניני המשטרה, אני מצטער מאד שמר טובי איננו נוכח בישיבה, מכיון שקבלתי, בתשובה לשאלתו שלו, חזר מאת המשטרה. מר טובי עזר באחת הישיבות הקודמות שלשה מקרים: (א) בענין תושבי גוש-חלב שנעצרו ועונו במשטרה; (ב) בענין עבואללה זקוט שכאילו הוכה בתחנת המשטרה בתדשיחא; (ג) ענין חנא איסה טאויל שכאילו הוכה בבית הסוהר בחיפה.

בענין המקרה בגוש חלב קבלתי את החומר הנא.

מאת המשטרה:

בתאריך 20.11.50 בוצע שוד בקרבת הכפר גוש-חלב ע"י ארבעה ערבים מהעדה המוסלמית תושבי הכפר גוש-חלב. דבר השוד גודע למשטרה בתאריך 6.12.50 ע"י מודיע שהגיע מהלבנון. החקירה היתה בידי תחנת מצודת-כח אשר הצליחה לגלות את מבצעי השוד ע"י זהוילים בעזרת הנשדדים.

בתאריך 13.12.50 הונאו הנאשמים בשוד זה לתחנת מצודת-כח ושם בחקרו ארוכות ע"י קצין התחנה מפקח שני שחר ופיקודיו. בשעת החקירה הוכה אחד הנאשמים אשר נגדן היו הוכחות מבוטאות על השתתפות בשוד זה כמארגן ומבצע. הוא גם שמש בליל השוד כשומר בכפר וניצל את הנשק הממשלתי אשר הופקד בידו למטרות שוד. הוא הוכה בטל וכתוצאה מכך הורה באשמה ומסר על כל פרטי השוד, מארגניו, מבצעי ו גם על חלוקת הביזה והכסף שנשדדו באותו זמן. יתר הנאשמים הודו גם הם בהשתתפותם

בשוד לאחר שנמסר להם כי הנאשם העיקרי הודה וספר את כל האמת. בתאריך 17.12.50 הגיע ע.ס.מ. רודין לתחנת מצודת-כח עקב זאת שנמסר לו ע"י איש סכפר גוש-חלב שהחקירה נגד בני כפרו מתנהלת תחת לחץ פיזי ואיומים. עם בואו למקום הוזמן על-ידי רופא אשר נדק את הנאשמים ואשר כן לא נמצאו על גופם כל טמני חבלה אשר יעידו על טמוש בכח (תעודת רפואית מצורפת), לאחר בדיקה זו האשים את הנאשמים בחוק וצווה להעבירם לכלא צפת.

ב-20.12.50 נקר במרדכי נפת צפת העו"ד חננה נאקרה סחיפה אשר הציג את עצמו כבא-כח הנאשמים ובקש להתראות עם סולחיו. מבוטלי ביתן לו ומיד לאחר זאת התלוננו ארבעת הנאשמים כי הוכו ועונו בעת החקירה בתחנת מצודת-כח. עם הודעתם זו הוזמן הרופא המטלטלי ונדק את הנאשמים (תעודת רפואית מצורפת). תיק החקירה שרם נשלח והנאשמים נמצאים עדיין במעצר.

מתוך הנ"ל הנגד מסיקים:-

(א) כי התלונה בדבר הוטבת הנאשמים על פריסוס בוועד אין לה שחר והיא באה כתוצאה מעצת אדם שני כדי לטלול את ערכה החוקי של הוראת הנאשמים בשוד.

(ב) אחד הנאשמים (אחמד עבדול ואני עוזם) הוכה ע"י חוקריו (1) מס' 4433 שוטר אוזנה יהודה ו-(2) מס' 7092 שוטר מליטן חמד בנוכחותו ולפי הוראותיו של מפקח בני כוכב שחר.

אישור מאת ד"ר גפני רופא קופת-חולים
מבקר את מצודת-הכח: (מתאריך 17.12.50)

בזה הנני מאשר שבדקתי את הנ"ס.

- 1) נאשמים סראי חסן בן 20
- 2) סלח מוחמד חליחל בן 40
- 3) אחמד מוחמד חליחל בן 35
- 4) מוחמד חסן חליחל אבולקול בן 22
- 5) אחמד אבד רני שזם בן 18
- 6) אחמד סוסטפה אבזי בן 21

כלם מגוש-חלב, מצבם טוב. לא טוענים שרם דבר מיוחד. אין סימנים שקבלו טכות.

(-) ד"ר גפני.
רופא קופת-חולים
מבקר את מצודת-הכח.

אישור לטכת הבריאות המחוזית צפת.

20.12.50

לכבוד
מפקח המטרה, נפת צפת.

הנדון: בליטת אסירים:

היום 20.12.50 בדקתי לפי בקשתך 5 אסירים ערבים בבית-כלא בתחנת המטרה בצפת. הבדיקה נערכה במסדרך בנוכחותך ובנוכחות עורך-דין הטוען בשם האסירים.

כל האסירים אשר הוגאו לפני התאוננו לפני על קבלת סכות והנני להסאיא לך בזה את פרטי הבדיקה;

1. אחמד מוחמד חוליחל:

אין לראות כל סמנים חזוניים של פגיעות על עור גוף הנ"ל, פרט לשריטה על לחי ימין, קרוב לאף באורך של 2 ס"מ בערך. שריטה זו נראית טריה; אשר התהוותה לא יותר מאשר ב-48 שעות האחרונות.

2. קאסם מרעי חסון:

הנ"ל טוען על כויות בזדון של איזור "הישבן", הבדיקה מראה פגיעה בעור בגודל של 4X2 ס"מ בערך; סטטאל פגיעה בעור בגודל של 1X1 ס"מ בערך. שני הפצעים מגלידים ללא סמנים של זהום, השערות באזורים הנ"ל אינם נגועים, אופי הפצעים האלה הוא פללי, היה יכל להתהוות גם מתוך נפילה, פגיעה במכסיר כהה וכו'. תקופת קיומם 3-6 ימים.

3. חסן מוחמד חליל:

אזור שתי העיניים מראה לפכי דם שטחיים. מצב זה היה יכל להנוצר כתוצאה מתאונה, אין גם למנוע אפשרות של פגיעה חזונית.

4. אחמד מוסטפה עבסי:

טפחות מוגבלת מימין ומסטאל של אזור המצח, מצב של פגיעה... אינו מאפשר להביע דעה אם הנ"ל בא כתוצאה של פגיעה.

פצעים מוגלדים חזונים על שתי הידים, פגיעה או כתוצאה מעבודה רגילה.

5. אחמד עבדול רני עזב:

שטפי דם שטחיים מתחת לעור באזור "הישבן" מסטאל ביחוד, בגודל כף היד, מבלי לראות קרע בעור.

פגיעה מהחוף לא מן הנמצא כתוצאה של נפילה חזקה או פגיעה במכסיר כהה.

בכבוד רב,

(-) רופא מחוזי

היו"ר ז. וורהפטיג:

תוצאת החקירה היא אם כן, שהמסטר סבורה שאין שחר לתלונתם שהם הוסכו

על פרימוס בוער.

מה שכן הוברר הוא, לאחד הנאשמים הוכה

על-ידי שני סוטרים, והענין נמצא בחקירה.

בענין עבדדאלה זקוט שכאילו הוכה

בתחנת המסטר בהרסיחא - אקבל חומר בימים אלה.

היו"ר ז. וורהפטיג:
בענין חוג איסה טאויל, שכאילו הוכח
בבית הסוהר בחיפה, הרי בטקרה הזו
המסטרה עוד לא קבלה כל תלונה, ועל-כן לא נהלה חקירה. אני סבור
שאין טעם כיום לנהל חקירה על טקרה לכאילו קרה לפני 5 חדשים, מכיון
שסוים תלונה לא הוגשה אז למטה המסטרה. ואין טעם לחקור בדבר שנתיסן.

חומר נוסף שאקבל בכתב בענין המקרה

בתרטיחא - אמטור לוועדה.

בענין סיכום עניני המסטרה הייתי

טבקס את החברים למטור את החומר בכתב.

אני מוכן להציע הצעות, אלה:

א. פרי:

(א) ועדת הפנים תשמע דין-וחשבון על תוצאות

חקירת המסטרה בחיפה בעקבות טפט טריפוס-ריטוב.

(ב) ועדת הכנסת, או ועדת סנה של ועדת

הפנים (אינני קובע עדיין מספרות בענין זה) תיגש לבדיקת מנגנון
המסטרה, וכן תבדוק את האסמות שנשמעו בענין הסכות והעיוניים.
אני מציע שיבדקו אותן התלונות שנשמעו כאן. מצד אחד שמענו
על עובדות, ומצד שני שמענו הודעה מפל המפקח על המסטרה שיש הוראה
חסורה שלא להסתמס באמצעים כאלה. יש צורך לבדוק את הדבר הזה כיצד
הוא טובסם הלכה למעשה.

(ג) ועדת הפנים מגלג את דעתה שבמקרים

של עבירות של סוטרים - כמו ענין האונס במסעות אבו-גוס - וכן מקרים
אחרים, אין המסטרה צריכה להסתפק בבית דין שמטעמי של המסטרה,
אלא צריך למטור את הענינים האלה לבית דין אזרחי.

(ד) אנו מגלים את דעתנו שהמסטרה צריכה

בהקדם האפשרי לדאוג להתקנת בת-כלא מתאימים. טר סחר סטר לנו, כי
רק בחיפה יש בית מעצר מתאים, אבל לעומת זאת אין בתל-אביב, ולפי
הודעתו המסטרה דוחה את הקמת בית הכלא בתל-אביב עד להקמת בית הסוהר
המרכזי ברמלה. הענין הזה איננו לחדשים הקרובים. הלואי לסנה הקרובה.

(ה) בתחנות המסטרה חייבת המסטרה לקבוע

קצין לקטרי צבור, שיוכל לקבל תלונות מצד האזרחים. כן צריך לתקן
את סדרי המגע של המסטרה והעתונות.

אלה הן הצעותי.

(ראה להלן את הנספח עם ההצעות
המנוסחות).

בהודעות זו

אני מציע להעמיד לסדר-היום של דיוני
ועדת הפנים את בעית היחס לאוכלוסיה

י. ספיר:

הערבית בארץ.

ההצעה נתקבלה.

אשר לעניני המסטרה, הרי אני חושש
שלאור האופי המיוחד של גיטת המסטרה
ובניצועה, לא יהיה כל-כך קל להגיע על-ידי חקירה שלנו לעומקם של
הדברים. אני חושש שהדברים שכאו לידי גילוי בצורות שונות-אינם
כל מה שמרחס באמת. החריפות של המקרים הבודדים האלה (ואני מסתפק
רק בהודעה של בא-כח המסטרה) מראה אולי על שנוי לרעה ברמה של
המסטרה, ואני אומר שהדברים האלה טעונים תיקון.

אני מצטרף לחלק מההצעות של סר פרי,

ובעיקר לאחת מהן, שהמספטים על עבירות פליליות מצד סוטרים אינם

י. ספיר:

באים לבית דין מסמעת, אלא לבית דין אזרחי.

אני מפקפק אם התיקונים החלקיים שבאים כתוצאה מאיזה שהוא ענין שמפרץ - יספיקו כדי לתקן את הסעון התיקון. ולכן אני מציע, שאלו המסמעת בעצמה תמנה ועדה לבדיקת המנגנון, וצריכה זאת להיות חקירה יסודית של כל הסיסה לפיה פועלת המסמעת, וכן סידת אחריות הקצינים והשוטרים במלוי תפקידיהם, ובעיקר לגבי האנשים שבאים למסמעת (כלומר: אותם המקרים שבאים למסמעת). הרושם שאני קבלתי היה על-כל-פנים קשה. את מסקנותי אניש אח"כ בכתב. (ראה להלן את הנספח).

ט. טרלין:

אני מציע את ההצעות הבאות לסיכום עניני המסמעת:

ועדת הפנים קבלה בלביעת רצון את הודעתו של המפקח הכללי על האיסור המפחם לכל טניפי המסמעת להסתמס באמצעים פיסיים כנגד עצורים ואסירים. יחד עם זאת, הועדה אינה מסוכנעת שבכל טניפי המסמעת מציינים כל השוטרים לאסור זה.

על כן, ועדת הפנים מציע לסר הפנים לנקוט באמצעים חנוכיים ואדמיניסטרטיביים כמחד בכדי להב עם הלכה למעשה את האיסור הנ"ל באופן מוחלט ללא יוצא מן הכלל.

בכל מקרה ששומר מכל דרגה יעבור על איסור זה - המפסס הדיסציפלינרי שלו יפורסם בכל טניפי המסמעת וגם בעתונות.

י. בן-צבי:

בענין המסמעת נדחה לי שרוב ההצעות שנשמעו כאן, הן של סר פרי, הן של סר ספיר והן של סר טרלין - הן הצעות המתקבלות על הדעת.

אשר לסיסוס בכח פיסי נגד אסירים, הרי מצד אחד שמענו מהמפקח על המסמעת סיסנה הוראה מפורטת בכל תחנות המסמעת שלא להסתמס בכח, אבל מצד שני גם שמענו שאין זה מן הנסנע סברגע הכרחי - לצורך הגנה - מסמטים בכח. אני חושב אם כן, שהשאלה היא היכן הוא הגבול.

מצד אחד שמענו תלונות על עינויים, ומצד שני תלונות על סכות. אשר לעינויים - על כך הגיבה המסמעת שלדברים אין שחר, אבל לא שמענו אותו דבר לגבי סכות. ולכן יש עוד לברר בעיה זו.

אגב, אני מזכיר לחברי הועדה שאנו צריכים לקיים את הסיוד שלנו בבתי הסוהר.

א. גולדראט:

הענין הזה שקרה במסמרת אבו-גוס ובמסמרת חיפה (ענין טדיפוס-דיסוב) נראה באמת על רמה מוסרית ירודה, ובפרט מוזר הדבר ששהסלטון בסרינה נמצא בידי פועלים. עובדות כאלה יש בהן כדי להתבייש. מחובתה של ועדת הפנים לערוך דין מדוקדק, וברור יסודי בענין זה. צריך להיות בדק בית יסודי במסמרת כדי לדעת מהי הסיסה מסריסטים סם. אני מחטיב סבחינה זו את סתי העובדות הללו יותר מאשר את כל הענינים האחרים.

ד. סרי:

לא היה לנו בירור כללי על המסמעת. היה בירור שאנו קיימנו עם המפקח הכללי של המסמעת ועם המנהל הכללי של משרד המסמעת, ובקשר להאסמנת שהוסמעו

ר. סרי:

על טימוס בלתי-מוצדק בכח - על כך שמענו דברי הסבר, שלדעתי הם סמכים וחשובים מאד, מפי המפקח הכללי של המטרה. אנו שמענו על ההוראות החמורות בענין אי-טימוס בכח, וכי ההוראות האלה נכללות בפקודות הקבע של המטרה, וחוזרים ומלמדים אותן בכל הקורסים ובבתי הספר לטוטרים וכד'.

מטוט כך אני מציע את ההצעות דלקמן-

(1) ועדת הפנים קובעת, כי בבירור שקיימה על טימוס בכח בלתי-מוצדק נגד אזרחים ע"י המטרה, הוברר כל הוראות המטה הכללי של המטרה בענין זה מניחות בהחלט את הדעת. אולם ועדת הפנים אינה מסובצת כי הן מוצאות לפועל בקפדנות בכל מקרה.

(2) ועדת הפנים ממליצה בפני שר המטרה על מנוי ועדה לפדיקת סגנון המטרה והקפדתו על סלוי הוראות המטה על היחס לאזרחים וקביעת תכנית לחנוך ומסמעת אשר יגבירו את הבטחון בטלוס הונן של תפקיד המטרה.
דו"ח הועדה ייטטר לוועדת הפנים יחד עם החלטות הסר בקשר לביצוען.

(3) הועדה ממליצה כי הליפוט על עבירות פליליות של טוטרים יקבע בדיון מסותף של מפקח המטרה והיועץ המשפטי של המדינה מתוך מטרה להביא בפני בית-דין אזרחי או משפטי לפי האג'ין וחוקרת מסקנותיו.

(4) הועדה ממליצה על החטת סידור הולם של בתי המעצר בתחנות ובית-הסוהף המרכזי לארץ.

(5) הועדה ממליצה על הגברת הקטר בין המטרה והצנור על-ידי קיום תפקיד קצין ליחסי צבור במרכזים הגדולים והדוק קטרים קבוע עם העתונות.

(6) ועדת הפנים מבקשת, כי תוצאות חקירת המטרה (ריסוף-טריטוס) בחיפה יובא בפניה דו"ח-וחשבון החקירה והמסקנות.

בהזדמנות זו אני רוצה לציין שהמפקח הכללי הסביר לנוכחי ההרפב הנוכחי של אנטי המטרה הוא בעל דמה סטויימת, והוא נאלץ אחריו חודש ימים כבר לטלוח טוטר לתפקיד, ואני רוצה שאנו לא נתעלם מן העובדה שהמטרה ברובה מורכבת עכ"ל מאנשים זה מקרוב באו.

בן אג'י רוצה לציין, כי לאחרי היציבה הקודמת שלנו בעניני המטרה, התעניינתי בסיווח בקרה בקרה באם-גויס : והוברר לי, כי אילו המטרה היתה מעבירה את תלמי הסוטרים הללו לבית דין אזרחי - הם היו יכולים להסתחרר בקלות סחוסר הנוכחית, והמפקח הממונה של המטרה כדוסלים אמר לי שהוא היה זמל לפסוד את עצמן מן הענין ולהעביר את המטרה לבית דין אזרחי. אולם הענין הועבר לבית דין משפטי, מתוך ידיעה שבית דין משפטי של המטרה יחסיר, ולמען שהטוטרים יסעו ויראו. אני אמנם יכל לקבל את סיקול דעתו של מפקח המטרה, אבל אני סבור שסגנון דעת זה צריך להיות יחד עם היועץ המשפטי של המדינה - מתוך מטרה להחמיד, ולא להקל.

אני מקבל גם את דעתו של סר פרי ביחס לתיקון המצב בבתי המעצר. אבל גם על כך התלונן מפקח המטרה בעצמו.

(להלן נספח עם הצעות מנוסחות של חברי הועדה, ביחס למסקנות על עניני המטרה).

הצעות א. פרי
=====

- (1) ועדת הפנים תסמך דין וחשבון על תוצאות חקירת המסמך בחיפה בעקבות מספט ריטוב-כריפוט.
- (2) ועדת הפנים תבחר בוועדת-מינה לבדיקת מנגנון מסמך וההאשמות בענין סנות ואינוליים של עצורים.
- (3) בכל מקרה כל עבירה פלילית ייסטר הסוטר-העבריין לירי מספט אזרחי.
- (4) בכל המקרים יותקנו בתי-כלא מתאימים.
- (5) בתחנות המסמך העיקריות ימונה קצין לקשרי ציבור, וכן ייעשו כל הסידורים לקיום סגע קבוע עם העתונות.

הצעות י. ספיר
=====

ועדת הפנים, לאחר שמערה את ההסכרות של בא כוח המסורה
ביחס לתלונות והופעות של התנהגות פסולה מצד המסורה כלפי
עצורים, ושימוש בכוח, מציינת:

- (א) העובדות במידה יתבאר לידיעת הועדה ולידיעת הציבור, ובמידה
שלא הוכחו על ידי ב"כ המסורה -- הן סצערות טאוד וסחייבות
תיקון יסודי של הרמה הצתבעת ממסורה במילוי תפקידה.
- (ב) הועדה מציעה בדיקה של סנגורן המסורה וטידרי המסעת המצוים
במסורה.
- (ג) הועדה מציעה, כי עבירות פליליות של אנשי מסורה תובאנה
לדין בבית-דין אזרחי.
- (ד) הועדה מציעה לבצע בלי דיחוי את הסלצת הועדה על התחלה
מידית של בנין בית הסוהר המרכזי לסט תיקון המצב הקשה
הקיים בשיכון האסירים והעצורים, ולחפס פתרון ארעי לבעיית
בתי הכלא לעצורים.

הצעת ש. מילין

- (1) ועדת הפנים קיבלה בסגולת רצון את הודעתו של המפקח הכללי על האיטור המפורש לכל סניפי המטרה להשתמש באמצעים פיסיים כנגד עזירים ואסירים.
- (2) יחד עם זה הועדה אינה מלוכנעת שבכל סניפי המטרה וכל הסוטרים מציינים לאיטור זה.
- (3) על כן מציעה ועדת הפנים לסר-הפנים לנקוט באמצעים חינוכיים ואדמיניסטרטיביים כאחד בכדי להגשים הלכה למעשה את האיטור הנ"ל באופן מוחלט וללא יוצא דין הכלל.
- (4) בכל מקרה סוטור טכל דרגה יעבור על איטור זה - המטפט הדיסציפלינארי שלו יפורסם בכל סניפי המטרה וגם בעתונות.

הצעות ר. לרי

- (1) ועדת הפנים קובעת, כי בבירור לקיימה על שימוש בכוח בלתי מוצדק נגד אזרחים על ידי המסורה, הוברר כי הוראות המטה הכללי של המסורה בעניין זה מניחות בהחלט את הדעת, אולם ועדת הפנים אינה ממוכנעת כי הן מוצאות לפועל בקטגוריות בכל מקרה.
- (2) ועדת הפנים ממליצה בפני דר המסורה על מינוי ועדה לכדיקת מנגנון המסורה והקפדתו על סילוי הוראות המטה על היחס לאזרחים, וקביעת תכנית לחינוך ומסמעת אשר יגבירו את הבטחון בסילוי הוגן של תפקיד המסורה.
- דין וחשבון הועדה ייסר לוועדת הפנים יחד עם החלטות השר בקשר לביצוען.
- (3) הועדה ממליצה כי השיפוט על עבירות כליליות של אזרחים ייקבע בדיון מסותף של ספקת המסורה והיועץ המשפטי של המדינה סמוך מנסה להביא בפני בית דין אזרחי או מסמעת לפי העניין וחוכרת מסקנותיו.
- (4) הועדה ממליצה על החסת סידור הולם של בתי המעצר בתחנות ובית-הסוהר המרכזי לארץ.
- (5) הועדה ממליצה על הנגרת הקשר בין המסורה והציבור על ידי קיום תפקידי קצין ליחסי ציבור במרכזים הגדולים, והידוק קשרים קבוע עם העתונות.
- (6) ועדת הפנים מבקשת, כי תובאנת אמירת המורה (ריטוב-טריפוס) בחיפה יובא בפניה, וכן דין וחשבון החקירה והמסקנות.